

LYDA DE JONG-BURGGRAAF: „HET BELANG VAN ZELFREDZAAMHEID HEB IK AAN DEN LIJVE ONDERVONDEN”

VERNIEUWER VAN OUDERENWERK. ZO LUIDT DE INSCRIPTIE OP DE GEMEENTELIJKE EREPENNING IN ZILVER, DIE OP 25 MAART DOOR BURGEMEESTER SCHOOF WERD UITGEREIKT AAN LYDA DE JONG-BURGGRAAF. DIE DAG NAM ZIJ AFSCHIED ALS ANBO-VOORZITTER, EEN FUNCTIE DIE ZIJ ZESTIEN JAAR HEEFT BEKLEED. TOEN ZE ER DESTIJDZ VOOR WERD GEVRAAGD, VOND ZE ZICHZELF MET HAAR NOG GEEN 60 JAAR EIGENLIJK TE JONG. HET BEKENDE GEZEGDE 'REGEREN IS VOORUITZIEN' GING ECHTER OOK HIER OP.

Door Jolanda van Luinen

OVER OUDERENPROJECTEN

Hoe kwam u bij de ANBO terecht?

„Ik had net afscheid genomen als bestuurslid van de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen toen ik werd benaderd door Henny Donker. Zij wilde dat ik haar opvolgde als ANBO-voorzitter. 'Kom maar terug als ik 70 ben', reageerde ik. Met een vooruitziende blik zei ze: 'Jij wilt op die leeftijd goede voorzieningen? Dan moet je er nu wat voor doen.' Daarin had ze gelijk. Ik heb de functie aanvaard en samen met anderen projecten in werking gezet. Zoals die waarbij je voor een klein bedrag een klein klusje kunt laten uitvoeren en de telefooncirkel, waarmee je voorkomt dat ouderen lange tijd ziek, gewond of dood in huis liggen.”

OVER EIGEN EN ALGEMEEN BELANG

Hoe ontstond het idee om de politiek in te gaan?

„Als ANBO-voorzitter zag ik dat je steeds bij de gemeente uitkomt wanneer het gaat om geld of een pand. Plannen liepen daar nogal eens op stuk. Mijn man Nico - hij is in 1994 onverwacht aan een hartstilstand overleden - spoorde mij daarom aan de politiek in te gaan. Omdat ik al jaren VVD stemde, ben ik toen lid geworden van die partij en in 1998 gemeenteraadslid. Ik zal het heel eerlijk zeggen: als je iets wilt bereiken voor een bepaalde organisatie, dan kun je beter níet de politiek ingaan. Voorheen hoefde ik me alleen in te spannen voor de ouderen. Als gemeenteraadslid daarentegen moet je het geheel blijven overzien en ben je gebonden aan budgetten. Het idee dat ik meer zou kunnen bereiken voor ouderen wanneer ik in de politiek zou zitten, klopte dus niet.”

Zat u in de gemeenteraad met twee petten op?

„Dat heb ik zoveel mogelijk voorkomen. De ANBO is er voor iedere oudere, ongeacht de politieke of religieuze overtuiging. Dat ik zelf VVD'er ben, staat daar los van. En als men mij iets vroeg, waakte ik ervoor als ANBO-voorzitter dingen te beloven die ik als gemeenteraadslid niet kon waarmaken. Van die strikte scheiding wordt gezegd, dat ik het goed gedaan heb. Slechts één keer heb ik me extra hard gemaakt voor een ouderenonderwerp. Dat was de woonzorgzone. Die zou toch al gebouwd worden, dus daar kon ik gerust wat meer invloed op uitoefenen. Van die eerste locatie krijgen ouderen veel

„Ik was heel blij met de knuffelbeer die mijn man eens voor mij meenam. Mijn kinderen noemden me toen niet goed wijs.”

Foto: Wil Kokelaar

plezier. Eigenlijk zouden er nog minstens twee andere bij moeten komen.”

OVER HART EN ZIEL

U werkt al bijna uw hele leven, toch?

„Zo'n beetje wel. Al jong was duidelijk dat ik een mensenmens ben en geen kantoorstype. Met 18 jaar ging ik de verpleging in en twee jaar later werkte ik op het radiologisch laboratorium van het ziekenhuis in Woerden. Iedereen die foto's moest laten maken, kwam bij mij. In 1960 zijn mijn man en ik getrouwd en in Alphen gaan wonen. Met werken ben ik gestopt toen onze oudste zoon geboren werd. Onze tweede had astmatische bronchitis, waardoor ik regelmatig in ziekenhuis Rijn Noord kwam. Toen onze kinderarts op vakantie was, werd hij waargenomen door een collega uit Woerden, met wie ik ook had gewerkt. Hij vond het jammer te horen dat ik huismoeder was. Even later belde de directeur van Rijn Noord mij. Als ik wilde, had zij een baan voor mij. Onze kinderen zaten op de lagere school en bij mij begon het te kriebelen om weer iets te doen. Mijn man voelde dat ik heel graag die baan wilde.”

„Naschoolse opvang was er echter nog niet. Via een advertentie vond ik toen een betrouwbaar persoon die samen met mij voor de kinderen zorgde, spelletjes met hen deed en zorgde dat ik niets meer in de huishouding hoefde te doen. Zodoende had ik alle tijd voor de kinderen als ik thuis was. Aan de hulp ging een groot gedeelte van mijn salaris op, maar dat is een keuze die je maakt. Zo kon ik me met hart en ziel inzetten voor mijn werk. Dit werd niet

altijd begrepen; op de lagere school was ik de enige werkende moeder. Als er eens iets was met de kinderen, dan was dat in de ogen van anderen mijn schuld. Mijn man steunde mij gelukkig. Hij was voor die tijd erg vooruitstrevend. Hij heeft het mogelijk gemaakt dat ik kon werken en later de politiek inging. 'De man achter de vrouw' was hij. Ik heb veel aan hem te danken.”

„Doordat ik problemen met mijn rug kreeg, stopte ik na circa dertig jaar met mijn ziekenhuiswerk. Vervolgens ben ik schoonheidsspecialiste geworden. Na vijf jaar keerden helaas de klachten terug. Met dit werk heb ik dus ook moeten stoppen. Even later werd ik gevraagd om parttime in een damesmodezaak te komen werken. Die baan vervul ik nog steeds met veel plezier.”

OVER MOBILITEIT

Waar liep u zelf tegenaan bij het ouder worden?

„Dat het moeilijk, maar wel heel belangrijk, is om zelfredzaam te blijven. Ik heb dat aan den lijve ondervonden. Toen mijn man plotseling overleed - hij was 67, ik 59 - was ik blij dat ik mijn werk voor de ANBO had. Dit heeft mij behoed voor teveel zelfmedelijden. Veertig jaar getrouwd zijn, de geboorte van de kleinkinderen, mijn ridderorde in 2002; dat heeft hij allemaal niet mogen meemaken. Aan de andere kant ben ik blij dat hem nare ziektes bespaard zijn gebleven. Tot twee jaar geleden had ik nooit in het ziekenhuis gelegen. Daarna heb ik die 'achterstand' wel ingehaald. Bij de dodenherdenking in 2006 ging ik tegen de grond vanwege hartproblemen. Ik heb toen drie

weken aan de hartbewaking gelegen. Later ben ik geopereerd aan mijn ingezakte rugwervels. Helaas moet ik ermee leven dat ik er dagelijks pijn aan heb. Na de operatie mocht ik zes weken geen auto rijden. Buren boden hun hulp aan; als het nodig was, moest ik het maar zeggen. Alhoewel ik dat zeer op prijs heb gesteld, maakte ik daar zo weinig mogelijk gebruik van. Ik bied liever zelf hulp aan, dan dat ik erom vraag. Sowieso zou het goed zijn als er een pendelbusverbinding kwam met het ziekenhuis in Leiderdorp. In gezelschap ben ik soms te ijdel en eigenwijs en neem ik de trap in plaats van de lift. Voor een scootmobiel zou ik me echter niet schamen. Wat een geweldige uitvinding. Misschien is een scootmobiel stigmatiserend, maar je doet jezelf echt tekort als je om die reden de deur niet meer uitgaat.”

Iedereen wil oud worden, maar niemand wil oud zijn?

„Voor mij hangt dat sterk af van de kwaliteit van leven. Als het op een normale manier kan, wil ik best 90 worden. Zo niet, dan vind ik 73 jaar welletjes. Dat meen ik uit de grond van mijn hart. Mijn moeder - ze is 91 geworden - leed aan Alzheimer. Voorheen was ze een lady; door de ziekte werd ze incontinent en zei en deed ze dingen die ze zelf verschrikkelijk gevonden zou hebben. Op een gegeven moment besefte ze het gelukkig niet meer, maar die overgangsfase was vreselijk. Als mij zo iets overkomt, dan zou ik het liefst het leven willen beëindigen. Mijn kinderen hebben mijn euthanasieverklaring mede ondertekend. Als het leven uitzicht-

loos lijden wordt, wil ik op een waardige manier afscheid kunnen nemen van mijn dierbaren en het leven. Ik vind dat een mens dat recht moet hebben. Zeker nu ik in mijn familiekring twee keer dergelijk lijden heb meegemaakt. Een keer mét een gepland overlijden - tot het laatste moment zorgvuldig begeleid door de huisarts - en een keer waarbij de second opinion arts weigerde de vereiste toestemming te geven. Vanaf dat moment heeft de terminaal zieke niet meer gegeten en gedronken en is hij verstorven. Hoewel ik de dochter ben van een kerkvoogd, ben ik ervan overtuigd dat dit niet Gods wil kan zijn.”

OVER TOEKOMSTPLANNEN

Wat kunnen we nog van Lyda de Jong-Burggraaf verwachten?

„Ik wil meer tijd besteden aan mijn (klein)kinderen, dus ik neem geen bestuursfunctie meer aan. Vervelen zal ik me niet, want ik blijf maatschappelijk betrokken en heb genoeg hobby's. En wat de politiek betreft: in 2010 stel ik me niet herkiesbaar. Ik ben dan 75; voor de politiek vind ik dat onderhand welletjes.”

Naam: Lyda de Jong-Burggraaf

Geboortedatum: 6 maart 1935

Geboorteplaats: Woerden

Beroep: gemeenteraadslid, tot voor kort voorzitter ANBO

Relatie: weduwe van Nico de Jong

Kinderen: 2 zoons, 1 schoondochter, 2 kleinkinderen

Hobby's: vergaderen, lezen, mode, kunst, bezoeken van schouwburg, woning- en antiekbeurzen